

BESLUT

2021-11-15 Dnr: 21/02151

SAKEN

Aktuellt, SVT2, 2021-05-11, inslag om våldsbejakande islamism; fråga om opartiskhet, saklighet och beriktigande

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om att våldsbejakande islamism ökat i Sverige. I början av inslaget visades ett reportage där anhängare till personer som rest till Syrien för att ansluta sig till IS berättade sin historia. Efter reportaget intervjuades inrikesministern i studion. En bit in i intervjun sades bland annat följande.

(Inrikesministern) – Att jobba systematiskt mot de miljöer där radikaliserings sker, skolor, vissa föreningar, men också i den nätmiljön, det är helt avgörande för att lyckas. [...]
(Programledare) – Ja, och nu nämner du ju föreningar här och där säger ju SÄPO att ett jättestort problem det är ju att de med statliga pengar med bidrag från studieförbund till exempel sprider den här propagandan, hat mot det västerländska samhället och så vidare. Vad tänker du om det? (Inrikesministern) – Att inte en skattekrona ska gå till verksamhet...
(Programledare) – Men det gör det ju. (Inrikesministern) – Det har ju också betalats tillbaka när det har påvisats att vissa föreningar har gjort fel. De har fått betala tillbaka. Men det vi gör nu det är att vi har tre olika utredningar som tittar på hur man ska införa ett nytt demokrativillkor, ett skärpt demokrativillkor, så att statliga pengar och våra skattepengar aldrig ska kunna gå till den här typen av verksamhet. (Programledare) – [...] Vad ska det vara för villkor? Jag menar det är ju inte olagligt i Sverige att tycka att det ska vara shari'alagar eller vad det nu, vad man nu kan tycka. (Inrikesminister) – Nej, men om man [...] motarbetar den svenska demokratin då ska man inte ha rätt till svenska skattemedel för att organisera sig. Dessutom tittar vi på att SÄPO har haft ett förslag om att man borde tillföra, bygga en enhet som hjälper myndigheter och kommuner att kunna granska dem som vill söka bidrag för att kunna flagga upp och säga att det här är inte en förening som borde få pengar.

Därefter sades bland annat följande.

(Programledare) – Jag pratade ju med din partikamrat [...] och hennes förslag, alltså hon är så uppgiven och förbannad ärligt talat så hon säger att vi borde strypa alla medel till studieförbund i två år och då kanske vi lyckas strypa det här. Det är ju väldigt radikalt för då skulle man ju strypa medel även för dem som inte ägnar sig åt det här. Men du förstår

desperationen. Tror du att du skulle lyckas med lite demokrativillkor och sådär, det måste ju vara jättesvårt att kontrollera det här.

Inrikesministern sa sedan bland annat att det i vissa fall kunde handla om enskilda individer som använde organisationer för att få pengar. Han sa också att han trodde att det behövdes en ny enhet för att kunna stoppa pengar som gick till detta.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna företräder Studieförbunden i samverkan och Folkbildningsrådet. De anför sammanfattningsvis följande.

SÄPO har inte uttalat sig om ett samband mellan stöd till studieförbund och islamistisk extremism. Anmälarna känner inte heller till något som tyder på att det skulle finnas ett sådant samband. Detta felaktiga påstående presenterades som ett faktum av programledaren. Sveriges Television AB (SVT) har varken i programmet eller på förfrågan efteråt kunnat ge något belägg för sitt mycket allvarliga påstående. Påståendet utgjorde också allvarlig kritik mot såväl Folkbildningsrådets som studieförbundens verksamhet. Organisationerna borde därför ha givits tillfälle att bemöta anklagelsen under sändningen.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anför i huvudsak följande.

Påståendet att SÄPO särskilt pekat ut studieförbund när det kommer till att statliga pengar används för att sprida propaganda var felaktigt. SÄPO skriver i sin rapport om ”organisationer” som får statliga pengar men preciserar inte vilka organisationer det är. Efter sändning var anmälarna i kontakt med SVT angående den felaktiga sakuppgiften och den 18 maj 2021 sände *Aktuellt* en rättelse som korrigerade den felaktiga uppgiften.

INFORMATION

Granskningsnämnden har tagit del av den rättelse som sändes i *Aktuellt* den 18 maj 2021 kl. 21.34. I rättelsen sa två nyhetsuppläsare följande.

(Nyhetsuppläsare 1) – Och så en rättelse i *Aktuellt*. I en intervju i *Aktuellt* den 11 maj så angav vi felaktigt att SÄPO i en rapport skrivit att statliga pengar till studieförbunden i vissa fall används för att sprida antidemokratiska åsikter om våldsbejakande islamism.

(Nyhetsuppläsare 2) – Det korrekta är att SÄPO skriver att statligt stöd i vissa fall gått till organisationer som stödjer våldsbejakande islamism, men SÄPO skriver inte vilka organisationer det är. Och det var därför fel att koppla ihop just studieförbunden och SÄPO:s rapport.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet innebär enligt granskningsnämndens praxis att om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SVT ska beriktiga uppgifter som förekommit i ett tv-program när det är befogat (5 kap. 4 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

I inslaget intervjuade en programledare inrikesministern om islamistisk extremism. Granskningsnämnden konstaterar att programledaren i intervjun felaktigt sa att SÄPO uttryckt att det var ett jättestort problem att föreningar som får statliga bidrag från exempelvis studieförbund sprider propaganda och hat mot det västerländska samhället. Mot bakgrund av att SVT en vecka senare sände en rättelse där det framgick att det var felaktigt att koppla samman SÄPO:s rapport med studieförbunden anser nämnden att inslaget inte strider mot kravet på saklighet. Nämnden anser inte heller att någon part pekades ut på ett sådant sätt som krävde ett bemötande av påståendena i inslaget. Inslaget strider därmed inte heller mot kravet på opartiskhet.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Tamara Mivelli.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

SIGNATURSIDA

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande
undertecknare:

NAMN:	ULRIK VON ESSEN
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_075367f16f8db627fd60b0fd2bb4eb69bb
DATUM & TID:	2021-11-15 09:29:48 +01:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2021-11-15 09:29:55 +01:00
Ref: 23610SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)